

Садовський М. В., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Лихова С. Я., д.ю.н., професор

**ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ РУХУ АБО
ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ
(СТ. 276 КК УКРАЇНИ)**

В наш час повітряний транспорт займає важливе місце в пасажиропотоці та товарообігу по всьому світі, це зумовлюється тим, що наука та загалом прогрес не стоїть на місці, а тягне вперед за собою всю планету і перед нами виникають все нові потреби та завдання. І в останні десятиліття з ними справитись допомагає авіація – тому вибрана тема на мою думку є актуальною.

Забезпечення високих стандартів повітряного транспортування вимагає відповідального виконання правил безпеки руху, інструкцій, що містяться в міжнародних договорах про цивільну авіацію та законодавстві України. Тому за порушення правил безпеки руху або експлуатації повітряного транспорту встановлена кримінальна відповідальність у статті 276 КК України.

В умовах інтенсивного розвитку транспорту зростає потужність та швидкість руху транспортних засобів, що має важливе значення для розвитку суспільства. Порушення різних правил в процесі експлуатації транспортних засобів, неякісний ремонт та обслуговування технічних систем транспорту може викликати аварії та катастрофи, в яких гинуть люди, матеріальні цінності. В числі різних заходів, спрямованих на зменшення небезпечних наслідків, які можуть настати в процесі руху транспортних засобів, важливе значення мають кримінально-правові.

Повітряний транспорт - це цивільні повітряні судна, місця для їх приземлення (аеродроми, вертолітні майданчики) з обладнанням, яке забезпечує зліт і посадку літальних апаратів, включаючи засоби зв'язку та керування повітряним рухом, сигнальні вогні тощо. Не належать до об'єктів

повітряного транспорту апарати на повітряній подушці (які тримаються над землею чи водою завдяки надлишковому тиску повітря під корпусом), повітряні кулі без двигунів, парашути.

Основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 276, є безпека руху або експлуатації залізничного, водного або повітряного транспорту. Його додатковим факультативним об'єктом можуть виступати життя і здоров'я особи; власність, довкілля, інші блага.

Об'єктивна сторона злочину, включає в себе: 1) діяння удвох формах: а) порушення правил безпеки руху або експлуатації транспорту; б) недоброякісний ремонт транспортних засобів, колій, засобів сигналізації та зв'язку; 2) наслідки, залежно від яких диференційована відповідальність в різних частинах ст. 276; 3) причинний зв'язок між діянням і наслідками, що ним заподіяні.

Суб'єкт злочину спеціальний. Це осудна особа, яка досягла 18-річного віку і є працівником залізничного, водного або повітряного транспорту (згідно з чинними правилами руху й експлуатації залізничного, водного, повітряного транспорту та ремонту його об'єктів до відповідних видів робіт допускаються лише особи, які досягли 18-річного віку). Остання ознака означає, що така особа: а) перебуває у трудових відносинах з відповідним транспортним підприємством; б) дії вчинено у зв'язку з виконанням трудових обов'язків по забезпеченню руху чи експлуатації або проведенням ремонту транспорту.

Особа, яка не наділена вказаними вище ознаками суб'єкта злочину, за дії, внаслідок яких сталися транспортна аварія чи катастрофа і, відповідно, настали вказані в ст. 276 наслідки, підлягає відповідальності за статтями КК про злочини проти життя і здоров'я особи, проти власності.

Суб'єктивна сторона цього злочину характеризується психічним ставленням особи до діяння та його наслідків. Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту, недоброякісний ремонт, може вчинятися з прямим умислом або через злочинну недбалість. До наслідків злочину форма вини може бути тільки необережна (злочинна самовпевненість або злочинна недбалість). В цілому цей злочин вважається необережним.

Отже, можна підбити підсумок, що для підтримання безпеки в повітрі пасажирів та матеріальних цінностей законодавець встановив покарання за порушення правил безпеки руху або експлуатації повітряного транспорту. Можливо саме завдяки серйозному підході до виконання своїх обов'язків складом екіпажу та обслуговуючим персоналом аеропорту, систематичних перевірок, як професіоналізму працівників, так і перевірки судна вдається зберегти за авіацією звання найбезпечнішого виду транспорту.

Література:

1. Кримінальний кодекс України: (Прийнятий сьомою сесією ВР України 5 квітня 2001 року): Офіційний текст/ Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 239 с.
2. Коржанський М.Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України. – К.: ТОВ "Атіка": Академія: Ельга. – Н., 2010. – 654 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2010. – 1104 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина./ За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – Київ – Харків: Юрінком Інтер, 2009. – 496 с.